ПРЯМУЄМО РАЗОМ

ПРОЕКТ ФІНАНСУЄТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

МІЖНАРОДНИЙ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ

ATLAS NETWORK

ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

Моніторинг сприяння торгівлі в Україні

Період моніторингу:
липень-серпень 2021 року

Випуск № 67
Вересень 2021

Шановні читачі!

Перед Вами черговий випуск Інформаційного бюлетеня «Моніторинг сприяння торгівлі в Україні», продукт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, який публікується за підтримки Європейського союзу, МФ "Відродження" та ATLAS Network у рамках проекту "Підтримка громадської ініціативи "За чесну та прозору митницю". Ми прагнемо надати Вам найсвіжішу та найбільш актуальну інформацію стосовно стану реалізації митної реформи та впровадження заходів сприяння міжнародній торгівлі в Україні. Тому для нас дуже важлива Ваша думка, відгуки та побажання щодо комунікаційних зв'язків та методів надання інформації на адресу: customs@ier.kyiv.ua

Зміст

Нормативно-правові акти, що набрали чинності..... 4

Уряд затвердив процедуру проведення моніторингу відповідності підприємств, які вже отримали авторизацію, критеріям АЕО..... 4

Затверджено нову редакцію статуту Експортно-кредитного агентства..... 4

Проєкти нормативно-правових актів..... 5

Проєкт наказу «Про деякі питання провадження митної брокерської діяльності»..... 5

Проєкт щодо надання дозволу на застосування спеціального транзитного спрощення..... 5

Розроблено проєкт наказу, який щодо вимог до пломб спеціального типу..... 6

Новини..... 7

З 1 липня 2021 року Державна митна служба України розпочала роботу у форматі єдиної юридичної особи 7

Держмитслужба відкрила доступ до зведених даних товарообігу України у форматі відкритих даних..... 8

В Україні перші дві компанії отримали статус фінансового гаранта в режимі спільного транзиту (NCTS)..... 8

Уряд затвердив процедуру проведення моніторингу відповідності підприємств, які вже отримали авторизацію, критеріям АЕО

Постанова Кабінету Міністрів України № 689 від 7 липня 2021 року «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 року №665».

Після отримання авторизації АЕО підприємство має не допускати випадків невідповідності критеріям АЕО. У цьому контексті митні органи мають здійснювати моніторинг відповідності підприємства цим критеріям. Для цього після надання підприємству авторизації АЕО митні органи мають здійснювати комплекс заходів, що має забезпечити систематичний контроль за відповідністю підприємства таким критеріям (моніторинг відповідності).

Зазначена постанова затверджує процедуру моніторингу відповідності підприємства критеріям АЕО. Ці обов'язки покладено на митницю за місцезнаходженням підприємства, але якщо підприємство має відокремлені об'єкти, митниця за місцезнаходженням може залучати представників тих митниць, на яких такі об'єкти розташовані, для здійснення заходів із моніторингу відповідності.

Здійснення заходів із моніторингу відповідності відбувається на підставі плану, який затверджується на календарний рік. Форма плану затверджена постановою та формується відповідно до періодичності проведення відповідних заходів, що зазначені в додатку до Порядку планування та проведення митними органами моніторингу відповідності підприємства критеріям АЕО.

Джерело: https://bit.ly/2XoGMvo

Затверджено нову редакцію статуту Експортно-кредитного агентства

Постанова Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2021 року № 874 «Про внесення змін до Статуту приватного акціонерного товариства «Експортно-кредитне агентство»

Уряд затвердив нову редакцію статуту ПАТ «Експортно-кредитне агентство».

Серед іншого, новим статутом збільшено статутний капітал агентства до 2 млрд грн. Також передбачено діяльність корпоративного секретаря, який відповідає за взаємодію органів товариства між собою, з акціонерами та інвесторами, а також з юридичними особами, акціонером (засновником, учасником) яких є товариство; забезпечує дотримання органами та посадовими особами товариства процедурних вимог до корпоративного управління, встановлених законодавством та внутрішніми документами товариства.

Окремий розділ статуту присвячено трудовому колективу агентства.

Джерело: https://bit.ly/3zxZSwq

ПРОЄКТИ НОРМАТИВНО - ПРАВОВИХ АКТІВ

Проєкт наказу «Про деякі питання провадження митної брокерської діяльності»

Проєкт наказу Міністерства фінансів України «Про деякі питання провадження митної брокерської діяльності»

Дата публікації: 16 серпня 2021 року

Ініціатор: Міністерство фінансів України

Оприлюднений проєкт наказу спрямований на забезпечення автоматизації та спрощення митних процедур шляхом застосування сучасних інформаційних технологій у сфері провадження митної брокерської діяльності та контролю за нею. Він спрямований на мінімізацію ризиків, недопущення помилок під час перевірки повноти та достовірності відомостей, зазначених у заявах із питань брокерської діяльності, має зменшити вплив людського фактору під час надання дозволів на провадження брокерської діяльності та контролю за нею.

Проєктом наказу пропонується затвердити: Порядок подання та розгляду заяв, надання, переоформлення, зупинення дії та анулювання дозволів на провадження митної брокерської діяльності; Правила провадження митної брокерської діяльності та порядок контролю за її провадженням; форми заяв, пов'язаних із провадженням митної брокерської діяльності; форму витягу з реєстру митних брокерів.

У цілому проєкт акта спрямований на осучаснення чинних норм та фіксування можливості використання цифрових інструментів. Водночас, положення розробленого проєкту потребують професійної експертизи тих, хто безпосередньо працює в митно-брокерській сфері.

Джерело: https://bit.ly/3Av0wfw

Проєкт змін щодо надання дозволу на застосування спеціального транзитного спрощення

Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2020 р. № 705»

Дата публікації: 9 липня 2021 року

Ініціатор: Міністерство фінансів України

Проєкт передбачає затвердження форми плану для здійснення митними органами моніторингу відповідності підприємства умовам для надання дозволу на застосування спеціального транзитного спрощення.

Відповідно до Закону України від 12 вересня 2019 року № 78 «Про режим спільного транзиту та запровадження національної електронної транзитної системи» суб'єкти господарювання зможуть застосовувати умови режиму спільного транзиту для переміщення товарів під митним контролем митною територією України до набрання чинності для України Конвенцією NCTS**.** У цьому контексті зазначеним законом передбачена можливість отримання підприємством дозволів на застосування таких спеціальних транзитних спрощень, як: загальна фінансова гарантія; самостійне накладання пломб

спеціального типу; авторизований вантажовідправник; авторизований вантажоодержувач; митна декларація з обмеженим обсягом даних.

Дозвіл на застосування зазначених спеціальних транзитних спрощень надається підприємству, якщо, за результатами проведеної оцінки такого підприємства, встановлено його відповідність до умов для надання дозволу на застосування спеціального транзитного спрощення.

Для отримання цього дозволу відповідне підприємство повинно дотримуватися умов для надання дозволів на застосування спеціальних транзитних спрощень. Митні органи здійснюють моніторинг відповідності підприємства зазначеним умовам.

Наведений проєкт постанови визначає порядок здійснення такого моніторингу та форму плану проведення такого моніторингу. Він побудований на основі критеріїв, визначених чинним законодавством для отримання спеціальних спрощень. Планом передбачаються конкретні заходи та дії, які має здійснити митний орган для моніторингу відповідності підприємства критеріям, визначеним чинним законодавством для отримання відповідних спрощень.

Джерело: https://bit.ly/3kqqCKW

Проєкт наказу щодо вимог до пломб спеціального типу

Дата публікації: 6 серпня 2021 року

Ініціатор: Міністерство фінансів України

Наказом пропонується затвердити вимоги до характеристик пломб спеціального типу, ведення їх обліку та зберігання. Проєктом передбачається створення та функціонування Реєстру обліку пломб - програмно-інформаційного комплексу, що забезпечить облік та використання підприємствами та митними органами інформації про пломби спеціального типу.

Пломби мають відповідати вимогам ДСТУ ISO 17712:2015 «Вантажні контейнери».

Тип пломб обирається підприємством з урахуванням зовнішніх факторів, що впливають на пломбу протягом усього часу її застосування, а також вимог перевізників відповідних видів транспорту.

Пломби повинні мати такі основні характеристики: залишатися неушкодженими та надійно закріпленими під час застосування; легко перевірятися щодо цілісності; виготовлятися таким чином, щоб будь-яка поломка, втручання або знімання залишали сліди, видимі без застосування спеціальних засобів; розроблятися для одноразового застосування; мати легко зчитувані унікальні ідентифікаційні номери.

Пломби мають відповідати технічним специфікаціям. Також пломба повинна мати унікальний ідентифікаційний номер. Облік пломб здійснюється підприємством у розрізі його структурних підрозділів (філій) за допомогою Реєстру обліку пломб.

Держателем і технічним адміністратором Реєстру обліку пломб є Держмитслужба. Інформація про пломби вноситься до Реєстру обліку пломб до моменту застосування таких пломб. До Реєстру обліку пломб вноситимуть такі дані: тип пломби; ідентифікаційний номер пломби; інформація про застосування, пошкодження, втрату пломби. Дані щодо пошкодження або втрати пломби вноситься до Реєстру невідкладно. Застосування пошкоджених пломб забороняється.

З іншою інформацію про зміст проєкту можна ознайомитися за посиланням.

Джерело: https://bit.ly/3tZ2fal

З 1 липня 2021 року Державна митна служба України розпочала роботу у форматі єдиної юридичної особи

З 1 липня 2021 року Державна митна служба України розпочала роботу у форматі єдиної юридичної особи. Забезпечення функціонування у форматі єдиної юридичної особи є необхідним для створення можливості централізованої розробки політики відомства, уніфікованого організаційного спрямування, стратегічного й оперативного планування та дослідження дотримання законодавства.

На виконання цього завдання було створено 26 митниць як відокремлених підрозділів Держмитслужби на підставі адміністративно-територіального устрою України. Функціонування Держмитслужби в такому форматі має посилити нагляд апарату Держмитслужби за стратегічними напрямами, із застосуванням концепції делегування повноважень для прийняття рішень.

На сьогодні оптимізовано та централізовано підходи до системи добору кадрів, системи стратегічного управління у сфері митної справи, інформаційної політики, формування ефективної комунікації у сфері боротьби з корупцією.

«Комплектування особового складу на митницях як відокремлених підрозділах Держмитслужби відбувається за результатами проведення ретельних перевірочних заходів стосовно таких осіб за принципами професійності та доброчесності, із дотриманням чинного законодавства про працю та державну службу», - повідомляє Департамент управління персоналом Держмитслужби.

Водночас, існують проблеми із заповненням вакансій на місяцях, оскільки пропонований рівень заробітної плати та постійні зміни структури не сприяють приходу нових людей, зокрема студентів, після закінчення вищих навчальних закладів, у митницю.

Варто зазначити, що не всі суб'єкти ЗЕД та експерти підтримали створення єдиної юридичної особи Держмитслужби. Так, за результатами восьмого онлайн опитування, проведеного з 1 по 15 березня 2021 року в рамках проєкту «Підтримка громадської ініціативи «За чесну та прозору митницю» на тему: «Чи підтримуєте Ви функціонування Державної митної служби як єдиної юридичної особи?» більшість (59%) респондентів не підтримали функціонування Держмитслужби України як єдиної юридичної особи. Водночас, 32% опитаних - підтримали. 67% респондентів не очікують спрощення здійснення зовнішньоекономічної діяльності внаслідок зазначених змін, а протилежної думки дотримуються 20% респондентів.

Джерело: https://bit.ly/3u4arGF

Держмитслужба відкрила доступ до зведених даних товарообігу України у форматі відкритих даних

На Порталі відкритих даних оприлюднено знеособлену зведену інформацію для статистичних цілей, починаючи з 2017 року.

Зокрема, налаштовано автоматичне щомісячне оновлення цих статистичних даних.

Опублікований набір даних, зокрема, має:

- 17 агрегованих показників (навіть ті, які не було відкрито в даних щодо конкретних експортно-імпортних операцій);
- 9 розрізів даних;
- показники, представлені у двох мовах: українській та англійській;
- показники, представлені у двох валютах: UAH та USD.

Зараз усі ці дані можна одразу завантажити у своє аналітичне рішення. Це надає доступ до них у рамках задач, які вирішує аналітик компанії, та створює підґрунтя для розвитку великого переліку важливих для бізнесу та державних установ аналітичних рішень, наприклад, виявлення ризиків за контрагентами, аналіз ринку, його трендів тощо.

Як відомо, формат відкритих даних дозволяє працювати на рівні «машина-машина».

Які ж дані митниці наразі доступні?

- Експортно-імпортні операції, починаючи з 13 лютого 2020 року.
- Кожна експортно-імпортна операція містить інформацію з 17-ти граф митної декларації.
- Знеособлена зведена інформація для статистичних цілей, починаючи з 2017 року.

Відкриття даних має спростити узагальнення та роботу з відповідними показниками.

Джерело: https://bit.ly/3AlKMLS

https://data.gov.ua/organization/state-customs-service

В Україні перші дві компанії отримали статус фінансового гаранта в режимі спільного транзиту (NCTS)

1 серпня 2021 року перші дві компанії в Україні отримали статус фінансового гаранта в режимі спільного транзиту (NCTS). Цими гарантами стали страхова компанія ПрАТ «Велта» та АТ «Альфа-банк». Обидві компанії внесено до Реєстру фінансових гарантів https://customs.gov.ua/statistika-ta-reiestri (розділ: Реєстри - Реєстр фінансових гарантів (NCTS).

Поява фінансових гарантів є необхідною складовою запровадження Україною режиму спільного транзиту (NCTS), оскільки застосування гарантій є основою цієї системи. Запровадження системи фінансових гарантій було серйозним викликом для урядовців, оскільки в українських реаліях ці послуги були недостатньо розвинуті у формі, необхідній для запровадження NCTS. Є сподівання, що подальший розвиток процедури спільного транзиту приведе на цей ринок інші компанії і створить необхідну конкуренцію. Без реальних компаній-фінансових гарантів запровадження NCTS було б неможливе.

Джерело: https://bit.ly/2VRDqAB

“Моніторинг сприяння торгівлі в Україні” є продовженням випусків Щомісячного моніторингу сприяння торгівлі в Україні, який готувався Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій у рамках проекту “Діалог зі сприяння торгівлі”, за фінансової підтримки Європейського Союзу та співфінансування Міжнародного фонду “Відродження”.

Запропонований інформаційний бюлетень є продовженням попереднього і публікується в рамках проєкту **“Підтримка громадської Ініціативи “За чесну та прозору митницю”**, який реалізується за підтримки Європейського союзу, Міжнародного фонду “Відродження” та ATLAS Network і є моніторингом реалізації митної реформи та заходів зі сприяння міжнародній торгівлі.

Публікація складається з трьох частин:

- нормативно-правові акти, що набрали чинності
- проекти нормативно-правових актів
- новини

Ми розуміємо, що малому та середньому бізнесу не вистачає часу на проведення аналізу нового законодавства або можливих нормативних новацій. Також, значна кількість таких актів складна для розуміння пересічної людини. “Моніторинг сприяння торгівлі в Україні” покликаний привернути увагу до цікавих подій, нововведень законодавства України, що стосуються сфери спрощення процедур торгівлі і можуть безпосередньо впливати на суб’єкти зовнішньоекономічної діяльності. Також у цих публікаціях ми будемо робити аналіз проектів нормативних актів із цієї тематики.

Інститут економічних досліджень та політичних консультацій (ІЕД) - міжнародно визнаний незалежний український аналітичний центр, заснований у 1999 році.

ІЕД займається аналізом проблем економічного розвитку, міжнародної торгівлі та ділового клімату (зокрема в секторі МСП), бере участь у розробці документів політики національного та регіонального рівня.

ІЕД регулярно випускає власний макроекономічний прогноз для України та бере участь у розробці консенсус-прогнозу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

Команда соціологів ІЕД проводить регулярні опитування підприємств та експертів із метою оцінки ділового клімату та очікувань українського бізнесу. ІЕД успішно поєднує свою аналітичну діяльність з адвокацією змін та участю в громадському житті України. ІЕД співпрацює з центральними та місцевими органами влади, вітчизняними та закордонними аналітичними центрами, організаціями громадянського суспільства.

Робота ІЕД фінансується за рахунок грантів, благодійних внесків та коштів технічної допомоги.

Застереження

Моніторинг сприяння торгівлі в Україні підготовлений ІЕД і має виключно інформаційний характер. Хоча ми доклали щонайбільших зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-якої частини цієї публікації. У разі використання обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.

Матеріал відображає позицію авторів і не обов’язково збігається з позицією Європейського Союзу, Міжнародного фонду “Відродження”, ATLAS Network та (або) Інституту економічних досліджень та політичних консультацій.